

FORMÁČEK

1. díl – FRANTIŠEK RYTÍŘEM

František žil už hodně dávno. Ve 12. století. Pocházel z italského města Assisi. Když se narodil, dostal jméno Jan, italsky Giovanni. Jeho tatínek, pan Pietro Bernardone byl obchodník s látkami a byl velmi bohatý. Maminka pocházela z Francie a proto začali Janovi říkat „Francouzek“, čili Francesco. Česky je to František. A toto jméno mu už zůstalo. Brzy mu „Jane“ nikdo neříkal. František bydlel v blahobytu, měl vše, nač si vzpomněl. Byl veselý a měl spoustu kamarádů, které rád obdarovával a byl k nim štědrý. Dokázal utrácet spousty peněz.

Mladý František velmi toužil být rytířem, na kterého si často hrával i jako chlapec. Zúčastnil se boje proti jinému italskému městu Perugii. Ale obyvatelé Assisi utrpěli porážku a František byl uvězněn. Jeho otec za něj musel zaplatit vysoké výkupné – mnoho peněz, aby se František mohl vrátit domů. Hluboko v srdci však pocítil, jak krutá je válka. Když se uzdravil z nemoci, které ho ve vězení začaly trápit, pomáhal otci s prací. Stále ale toužil být rytířem.

Náměty na činnosti:

- ❖ Uspořádejme pro děti hostinu, může být „bohatá“. Můžeme na ní nejen jíst, ale i zpívat, tancovat. Je možné dětem poukázat na to, že my máme všeho dost, ale za dveřmi mohou být lidé, kteří se tak dobře, jako my, nemají. Spojíme s vyprávěním o Františkovi.
- ❖ V příloze č. 1 najdete „oblékačho“ Františka. Postavičku vystřihneme a děti mohou střídát šaty všední a rytířské. Hábit si můžete ponechat k dalším dílům.
- ❖ Je třeba se dobře připravit a podstoupit rytířský výcvik. Ten můžete pojmout jakkoli. V příloze č. 2 připojuji návrhy na štítky (nálepky), které děti v tomto výcviku za splnění úkolu mohou dostávat. Mohou si je lepit na vyrobený štít nebo pro ně můžete jednoduše vyrobit „rytířský list“, na který si nálepky mohou sbírat. Sedm rytířských dovedností: jízda na koni, šerm, zápas, lukostřelba, plavání, veršotepectví, zpěv s hudebním doprovodem. Do závorky u každé dovednosti uvádím také ctnost, která by mohla na dovednost navazovat a můžete si o ní s dětmi povídat. Svého Rytíře můžete vybavit samozřejmě brněním. Stačí úplně z kartonu. Jistě to zvládnete bez návodu, ale jeden obrázek přece jen připojuji v následujícím odkaze: <http://domasdetmi.eu/2015/06/01/rytirska-zbroj-masko-pro-kluky-vyrobena-z-krabice/>

➤ JÍZDA NA KONI (bud' rychlý k pomoci druhým)

Pro malé děti najdete v příloze č. 3 hlavy koníků. Když dvě a dvě po vytištění na tvrdý papír spojíte k sobě a mezi ně vložíte hůlku, máte koníka. Můžete s dětmi závodit jakýmkoli způsobem (běh na koni vpřed, slalom, přeskokování překážek) nebo můžete připojit k běhu i střefování se kopím do terče. V jedné ruce si děti drží koně, ve druhé otevřený fix. Na protější stěně umístíte nakreslený terč. Dítě nemusí jet rychle, ale fix drží v natažené ruce, zamíří jím na střed terče, nesmějí se během jízdy zastavit a fixem se snaží trefit co nejvíce do středu. Pokud si na terč napíšete i body, lehce je pak dětem můžete zapisovat.

Pro starší připojuji hru: Kdo nemá v hlavě, musí mít v nohách. Děti jsou ve družstvech. Vždy vyběhne z družstva dvojice - dítě na koni (jedno z dětí je kůň, druhý mu naskočí na záda), zhruba v polovině trasy sesedne "jezdec" z "koně" a kůň zůstává stát. Jezdec běží dál až k určené metě za vedoucím hry (může stát vždy jeden člověk pro každé družstvo), který mu dá otázku (Otázky – viz příloha č. 4). Pokud jezdec odpověď ví, odpoví, běží ke koni, nasedne a vrací se. Pokračuje další dvojice. Pokud jezdec neví, jde se zeptat nejdříve svého koně. Pokud mu kůň řekne odpověď, běží ji říct vedoucímu. Jestliže kůň neví, běží říct vedoucímu, že kůň také neví. Pak běží zpět ke koni, nasedne na něj a vrací se. V případě, že kůň nevěděl, jde se poradit s celým družstvem a znovu vyřídí odpověď vedoucímu (vždy část cesty jede na koni). Když neví ani celé družstvo, nechá vedoucí všechny běžet k nějaké metě (případně něco oběhnout) a hra pokračuje další otázkou. Vyhrává družstvo, které nejdřív odpoví na všechny otázky, případně se může stanovit určitý časový limit. Už z popisu je jasné, že se děti docela naběhají.

➤ ŠERM (odvážně braň slabší)

K souboji v šermování si můžeme určit pravidla podle věku dětí. Můžete použít vyrobené meče z lepenky nebo můžete místo meče použít jen několik vrstev novin smotaných a upevněných lepicí páskou do jakési hole. Mne zaujal souboj v ohraničeném prostoru (velikost záleží na vás – podle možností). Dvě děti mají „novinový meč“ v jedné ruce a ve druhé ruce zrcátko. Na svého protivníka se mohou dívat pouze zrcátkem a pomocí tohoto odrazu na něj útočí a musí se ho dotknout mečem. Počítáte platné údery.

➤ ZÁPAS (silně a důrazně překonávej pokušení)

Menším dětem budou stačit přetlaky ve dvojici, kdy jedno dítě musí přetlačit druhé za určenou hranici. U starších můžeme souboje ztížit a děti musí dostat druhého na lopatky.

➤ LUKOSTŘELBA (zkus přesně odhadovat, co druzí kolem tebe potřebují)

Pro ty, kteří se s dětmi nechtějí pouštět do velkého vyrábění a spíše jim vyhovuje „sport u stolu“, bude příloha č. 5 – terč na tužku. Asi všichni známe princip hry Lodě, kdy tužku zabodneme do jednoho bodu na startu a držíme ji pouze bříškem ukazováku a tlakem se ji snažíme vystřelit směrem dopředu. Vyhrává ten hráč, který se koncem stopy tužky dostane do středu, což také není nijak jednoduché. Malým dětem můžeme pravidla zjednodušit.

Připojuji odkaz na výrobu malého luku pouze z lékařské špachtle (ty lze zakoupit ve zdravotnických potřebách a lze z nich s dětmi vyrábět ledacos), tyčinek do uší a dentální nitě: <http://thebroodinghen.blogspot.cz/2010/06/tiny-bow-arrow.html>

Věřím ale, že šikovní tatínkové či dědečkové vyrobí i pořádný luk.

➤ PLAVÁNÍ (buď vytrvalý v dobrém)

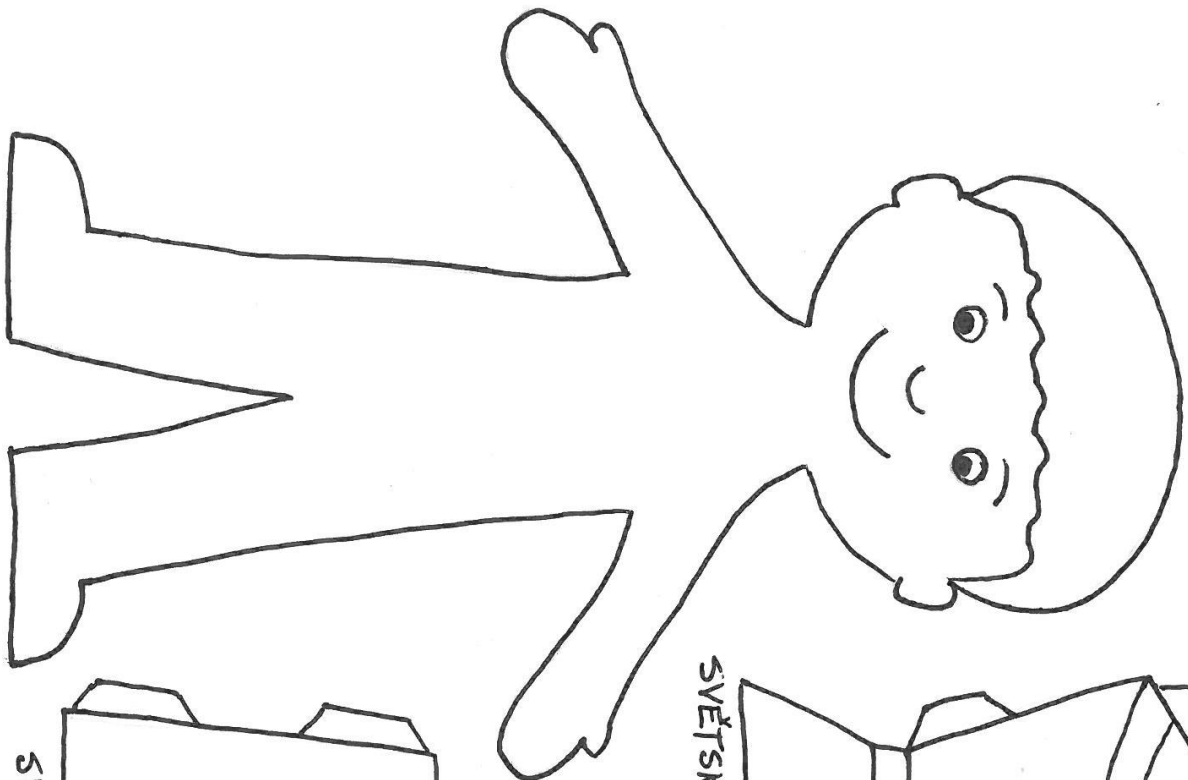
Je možnost vydat se prostě někam si zaplavat a dát dětem limit, za jaký nálepku získají. Nebo můžete prostě jen zařadit hru na jakékoli přenášení vody, nebo chůze v několika lavorech naplněných vodou za sebou, atd... Docela zajímavé „setkání“ s vodou je to, že se dítě zapne do pláštěnky tak, aby v ní mělo schovanou i hlavu. Ten, kdo provádí tuto zkoušku, zvedne neoblečený rukáv nahoru a otvorem rukávu vlije dovnitř do pláštěnky

větší množství vody. Není to zrovna příjemné a tak nálepka bude opravdu zasloužená. Pod pláštěnkou má dítě zůstat samozřejmě oblečené.

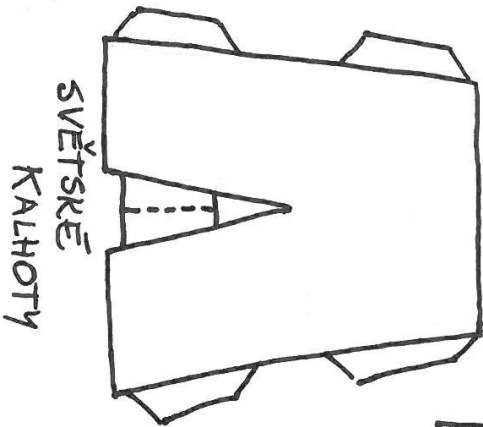
- **VERŠOTEPECVÍ** (říkej druhým o svém Bohu)
Děti zkusí složit jednoduchou báseň buď libovolně, nebo na určité téma (např. František) nebo jim zadáme určitá slova, která v básni musí použít. Můžeme dát limit, počet veršů, atd., podle věku dětí.
- **ZPĚV S HUDEMNÍM DOPROVODEM** (chval Boha a zpívej mu)
Hudební doprovod může provádět dospělý, samo dítě nebo má za úkol vymyslet doprovod zvláštní, tzn. s pomocí netradičního, ale dostupného materiálu, náradí, náčiní, atd.

PŘÍLOHY:

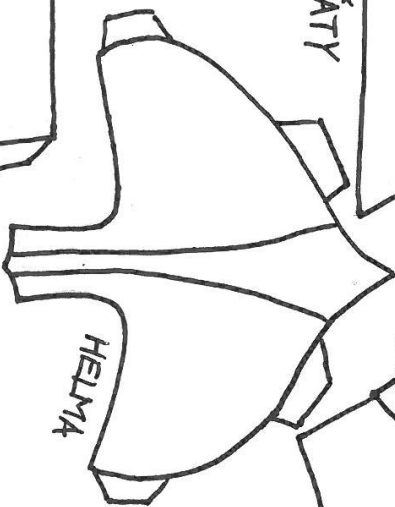
1. oblékací František
2. nálepky k rytířským dovednostem
3. hlavičky koní
4. otázky ke hře Kdo nemá v hlavě, má v nohách
5. terč k soutěži s tužkou

SVĚTSKÉ ŠATY

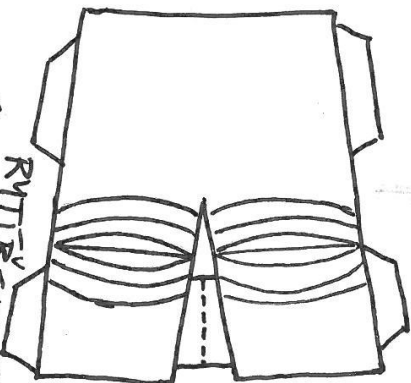
SVĚTSKÉ
KALHOTY

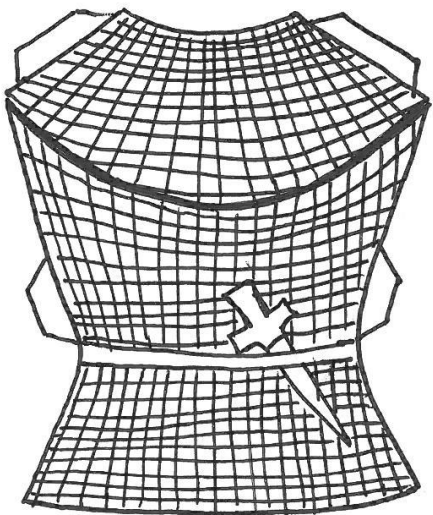
HELMY

HÁBIT

RYTÍŘSKÉ
KALHOTY

ŽELEZNÁ
RYTÍŘSKÁ
KOŠILE

1. rytířská čnost
Jízda na koni

2. rytířská čnost
Šerm

3. rytířská čnost
Jápas

4. rytířská čnost
Lukostřelba

5. rytířská čnost
Plavání

6. rytířská čnost
Veršotepectví

7. rytířská čnost
Žhív s hudebním doprovodem

KDO NEMÁ V HLAVĚ, MÁ V NOHÁCH

1. Odkud sv. František pocházel? (Assisi, Itálie)
2. Jak se jmenoval otec Františka? (Pietro Bernardone)
3. Jaké zaměstnání měl otec Františka? (obchodník s látkami)
4. Odkud pocházela maminka Františka? (z Francie)
5. Jak se jmenovala žena, která následovala sv. Františka a byla první klariskou? (sv. Klára)
6. Kolik měl František let, když zemřel? (44)
7. Vyjmenujte s čím (jakými atributy) se sv. František nejčastěji zobrazuje? Alespoň tři. (beránek, bořící se dům, krucifix, lebka, lilie, ptáci, serafín, stigmata, vlk, zeměkoule)
8. Které jsou františkánské řády? (minorité, kapucíni, františkáni, klarisky, SFŘ)
9. Koho je svatý František patronem? Aspoň dva. (Itálie, Assisi, ekologie a ochránců přírody, chudých, kupců, krejčích, tkalců, skautských vlčat, tapetářů, ...)
10. Sv. František měl na svém těle stigmata. Co to je? (rány, které měl Pán Ježíš při přibití na kříž)
11. Kde postavil František svůj první Betlém? (Greccio)
12. Které „zlé“ zvíře František zkrotil? (vlka)
13. Kdy má svátek sv. František? (4. října)

STŘELECKÝ TURNAJ

